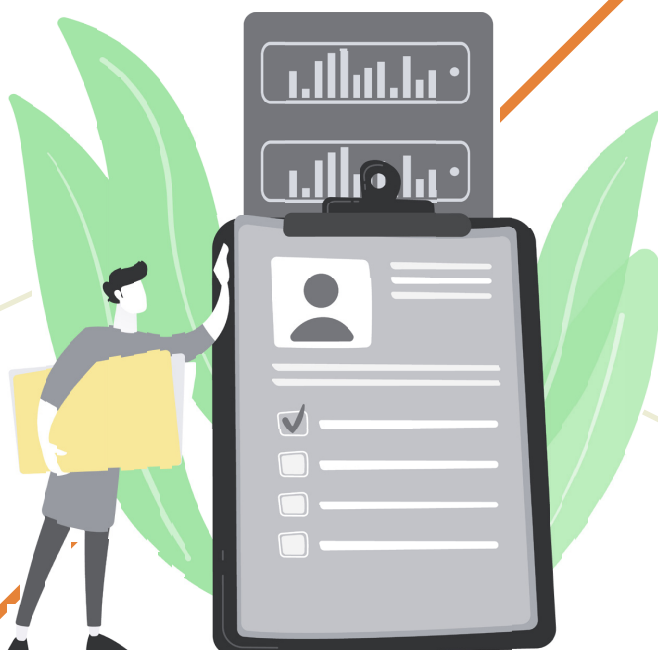

سنجش را فناوری باید

رخ دهند به حداقل برسانند. برای مثال، با استفاده از نرم افزارهای تصحیح آزمون های برخط، دیگر به بررسی دستی پاسخ ها نیاز نیست و دقت نتایج بالاتر می رود. این امر موجب می شود فرایند سنجش سریع تر و دقیق تر انجام شود.

❖ **فراهم آوردن بازخورد فوری:** با استفاده از سامانه های برخط، دانش آموزان می توانند پس از انجام آزمون، بلافاصله نتایج خود را دریافت کنند. به این ترتیب، نقاط ضعف و قوت خود را می شناسند و می توانند سریع تر بهبود یابند. بازخورد فوری به معلمان نیز امکان می دهد به سرعت راهبردهای تدریس خود را براساس نتایج آزمون ها تنظیم کنند.

❖ **ارزیابی چندبعدی:** در حالی که روش های مرسوم به طور عمده به سنجش دانش نظری دانش آموزان محدود می شوند، ابزارهای فناوری می توانند مهارت های عملی و خلاقیت فردی را نیز ارزیابی کنند. برای مثال، دانش آموزان می توانند با استفاده از شبیه سازی آموزشی، در محیط های مجازی مسائل پیچیده را حل کنند و توانایی های خود را نشان دهند. این نوع ارزیابی ها

سنجش و ارزشیابی از فعالیت های مهمی است که تمامی معلمان در دوره ها و پایه های گوناگون تحصیلی با آن مواجه هستند و با وجود تفاوت هایی که میان شیوه های سنجش در سیاق کیفی و کمی آن وجود دارد، اما موضوع تلاش برای بهبود و اثربخشی شیوه های آن، به عنوان دغدغه ای دائمی، همیشه همراه متخصصان موضوع و معلمان محترم است. با پیشرفت سریع فناوری در چند دهه اخیر، استفاده از ابزارهای نوین در حوزه آموزش به طور چشمگیری افزایش یافته است. یکی از بخش های مهمی که از این تحولات بهره مند شده است، سنجش و ارزشیابی دانش آموزان است. استفاده از فناوری های نوین در این حوزه، نه تنها بر دقت و کارآمدی این فرایندها می افزاید، بلکه امکان ارزیابی بهتر و عادلانه تر را نیز فراهم می کند. از جمله مزیت ها و امکان هایی که فناوری برای سنجش و ارزشیابی در اختیار معلمان قرار می دهد، می توان به این موارد اشاره کرد:

❖ **افزایش دقت و کارآمدی:** ابزارهای فناوری اطلاعات می توانند داده ها را با دقت بیشتری تحلیل کنند و خطاهای انسانی را که ممکن است در ارزیابی های سنتی

می‌توانند تصویر جامع‌تری از دانش و مهارت‌های دانش‌آموزان ارائه دهند.

➤ **افزایش عدالت در ارزشیابی:** یکی از چالش‌های مهم در سنجش و ارزشیابی، حفظ عدالت و انصاف است. استفاده از فناوری‌های نوین می‌تواند به بهبود این موضوع کمک کند. آزمون‌های برخط می‌توانند به گونه‌ای طراحی شوند که برای هر دانش‌آموز پرسش‌های متفاوتی نمایش داده شوند که از احتمال تقلب کاسته شود. سامانه‌های امتیازدهی خودکار همچنین می‌توانند از تبعیض‌های ناآگاهانه‌ای که ممکن است در ارزیابی‌های دستی رخ دهد، جلوگیری کنند. به این ترتیب، هر دانش‌آموز براساس شایستگی‌های واقعی خود ارزیابی می‌شود.

➤ **شخصی‌سازی آموزش:** با تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از آزمون‌ها و فعالیت‌های آموزشی، می‌توان مسیرهای آموزشی ویژه‌ای برای هر دانش‌آموز طراحی کرد که با نیازها و توانایی‌های فردی او سازگار باشند. به این ترتیب دانش‌آموزان می‌توانند با سرعت و روش مناسب خود یاد بگیرند و پیشرفت کنند.

➤ **کاهش هزینه‌ها و صرفه‌جویی در زمان:** آزمون‌های برخط نیاز به چاپ و تهیه برگه‌های کاغذی را از بین می‌برند. به این ترتیب هزینه‌های مربوط به مواد اولیه و چاپ کاهش می‌یابند. همچنین، فرایند ارزیابی با استفاده از ابزارهای خودکار سریع‌تر انجام می‌شود و این شرایط به معلمان امکان می‌دهد برای تدریس و تعامل با دانش‌آموزان وقت بیشتری صرف کنند.

شرط مهم برای استفاده از این مزیت‌ها، توانمند شدن معلمان است. معلمان نیازمند اندوختن مهارت‌های جدید و تخصصی در این زمینه هستند. این مهارت‌ها به آن‌ها کمک می‌کنند به بهترین نحو از ابزارهای فناوری بهره ببرند و فرایندهای سنجش و ارزشیابی را کارآمدتر و دقیق‌تر مدیریت کنند. برخی از مهم‌ترین مهارت‌هایی که معلمان در این زمینه باید کسب کنند، عبارت‌اند از:

➤ **آشنایی با سامانه‌های مدیریت یادگیری:** معلمان باید توانایی استفاده از سامانه‌های مدیریت یادگیری (مانند مودل، کانواس، گوگل کلاس روم) را داشته باشند. این سامانه‌ها ابزار قدرتمندی هستند که امکان طراحی و مدیریت آزمون‌های برخط، ارزیابی تکلیف و پیگیری پیشرفت دانش‌آموزان را فراهم می‌کنند.

➤ **مهارت استفاده از نرم‌افزارهای ارزیابی برخط:** معلمان باید بتوانند از نرم‌افزارهای ارزیابی برخط مانند کاهوت، کوئیز، سوکرتیو استفاده کنند.

➤ **تحلیل داده‌ها و آمار:** معلمان باید بتوانند

داده‌های جمع‌آوری شده از آزمون‌ها و ارزشیابی‌ها را تحلیل و از آن‌ها در بهبود فرایندهای آموزشی استفاده کنند. نرم‌افزارهایی نظیر اکسل یا ابزارهای تحلیل داده‌های آموزشی مانند اسپاس می‌توانند در این زمینه مفید باشند.

➤ **طراحی آزمون‌های الکترونیکی:** معلمان باید توانایی طراحی آزمون‌های الکترونیکی را داشته باشند. این موضوع شامل نوشتن سؤالات مناسب، استفاده از انواع سؤالات (چندگزینه‌ای، جای خالی، تشریحی) و تنظیم زمان‌بندی آزمون می‌شود. همچنین، معلمان باید با اصول روان‌سنجی و نگارش سؤالاتی که توانایی اندازه‌گیری دقیق دانش و مهارت‌های دانش‌آموزان را دارند، آشنا باشند.

➤ **آشنایی با نرم‌افزارهای تصحیح خودکار:** معلمان باید با ابزارهای تصحیح خودکار آشنا باشند. این نرم‌افزارها می‌توانند به سرعت و با دقت بالا آزمون‌ها را تصحیح و نتایج را تحلیل کنند. استفاده صحیح از این ابزارها می‌تواند از بار کاری معلمان بکاهد و زمان بیشتری را برای فعالیت‌های آموزشی فراهم آورد. در این زمینه، نرم‌افزارهایی همچون گرید اسکوپ، مایکروسافت فرمز، فلوپارو، زیپ‌گرید و تست‌موز می‌توانند مفید باشند.

➤ **امنیت و حریم خصوصی دیجیتال:** این موضوع شامل محافظت از اطلاعات شخصی دانش‌آموزان، استفاده از نرم‌افزارهای امن و ارتقای آگاهی دانش‌آموزان در زمینه امنیت سایبری است. رعایت این اصول می‌تواند از بروز مشکلات حقوقی و اخلاقی جلوگیری کند.

➤ **توانایی آموزش و راهنمایی دانش‌آموزان در استفاده از فناوری:** این مهارت شامل آموزش نحوه شرکت در آزمون‌های برخط، استفاده از نرم‌افزارهای آموزشی و حل مشکلات فنی دانش‌آموزان است که ممکن است در فرایند آموزش پیش بیایند.

➤ **انتقال دانش و اشتراک‌گذاری تجربه‌ها:** معلمان باید به انتقال دانش و اشتراک‌گذاری تجربه‌ها با همکاران خود تمایل داشته باشند. این روحیه به توسعه حرفه‌ای معلمان کمک می‌کند و باعث می‌شود بهترین شیوه‌های استفاده از فناوری در سنجش و ارزشیابی به اشتراک گذاشته شوند و بهبود پیدا کنند.

در این شماره از مجله رشد فناوری آموزشی، پرونده ویژه‌ای برای موضوع سنجش و ارزشیابی، با تکیه بر استفاده از فناوری‌های نوین، تهیه و ارائه شده است. امیدوارم مطالب این پرونده بر دانش و مهارت معلمان و مخاطبان عزیز مجله بیفزاید.